

Správa o činnosti zástupcu Slovenskej republiky pred Európskym súdom pre ľudské práva za rok 2007

Úvod

Na základe uznesenia vlády Slovenskej republiky (ďalej len „vláda“) č. 313/2007 zo 4. apríla 2007 predkladá minister spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „minister“) vláde správu o činnosti zástupcu Slovenskej republiky pred Európskym súdom pre ľudské práva v Štrasburgu (ďalej len „zástupca“) za predchádzajúci kalendárny rok. Správa o činnosti zástupcu za kalendárny rok 2007 nadväzuje na správu za kalendárny rok 2006. Vzhľadom na uvedené, táto správa neopakuje údaje a námety, ktoré obsahovala už správa za rok 2006.

I. Činnosť zástupcu

V roku 2007 funkciu zástupcu vykonávala JUDr. Marica Pirošiková (ďalej len „zástupkyňa“). Zástupkyňa v súlade so Štatútom zástupcu Slovenskej republiky pred Európskym súdom pre ľudské práva (ďalej len „štatút“) zastupovala Slovenskú republiku v konaní pred Európskym súdom pre ľudské práva (ďalej len „Súd“). V rámci uvedeného najmä:

- vypracúvala oficiálne stanoviská k prijateľnosti a podstate sťažností podaných proti Slovenskej republike (pravidlá 54 a 54A Rokovacieho poriadku Súdu);
- predkladala na vyžiadanie Súdu ďalšie stanoviská, stanoviská k vyjadreniam sťažovateľov k stanoviskám vlády k prijateľnosti a podstate sťažností, vyjadrenia k ďalším podaniam sťažovateľov a k dokumentom a dôkazom, ktoré Súdu sťažovateľa zaslali (pravidlá 54 a 59 Rokovacieho poriadku Súdu);
- zúčastňovala sa na ústnych pojednávaniach, ktoré boli uskutočnené v rámci konania o sťažnostiach proti Slovenskej republike (pravidlá 54 a 63 Rokovacieho poriadku Súdu);
- vyjadrovala sa na základe výziev Súdu k spravodlivému zadost'učineniu požadovanému sťažovateľmi (pravidlo 60 Rokovacieho poriadku Súdu);
- zaujímala v súlade s článkom II. štatútu, po vyjadrení ministra, stanovisko k účelnosti uzavretia zmieri a k ponuke tajomníka príslušnej komory Súdu pôsobiť vo funkcii sprostredkovateľa pri rokovaní o zmieri (pravidlo 62 Rokovacieho poriadku Súdu);
- vyjadrovala sa k žiadostiam sťažovateľov o bezplatnú právnu pomoc (pravidlá 91 a 93 Rokovacieho poriadku Súdu);
- intervenovala ako tretia strana z vlastnej iniciatívy alebo na základe žiadosti o spoluprácu podľa článku 36 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) v sporoch vedených proti iným členským štátom Rady Európy (ďalej len „RE“) (pravidlo 44 Rokovacieho poriadku Súdu);
- podávala na vyžiadanie alebo z vlastnej iniciatívy príslušným orgánom RE informácie o vývoji právneho poriadku Slovenskej republiky v oblasti ochrany ľudských práv a slobôd;

- pravidelne sa zúčastňovala na zasadnutí Výboru delegátov ministrov RE (ďalej len „VDM RE“), ako aj na bilaterálnych rokovaníach so sekretariátom RE;
- Výboru ministrov RE (ďalej len „VM RE“) podávala správy o individuálnych a všeobecných opatreniach prijatých v Slovenskej republike v súvislosti s výkonom rozsudkov Súdu a pripravovala podklady pre prijatie záverečných rezolúcií VM RE o ukončení sledovania výkonu rozsudkov;
- predkladala Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky návrhy na legislatívne zmeny právneho poriadku Slovenskej republiky, ktorých potreba vyplynula z rozhodovacej činnosti Súdu;
- zúčastňovala sa na zasadnutiach Výboru expertov pre skvalitnenie mechanizmov ochrany ľudských práv (ďalej len „DH-PR“).

Hlavná činnosť zástupkyne bola aj v roku 2007 zameraná na prípravu oficiálnych stanovísk k prijateľnosti a podstate sťažností proti Slovenskej republike, ktoré Súd notifikoval vláde.

V roku 2007 zástupkyňa predložila Súdu v rámci písomného konania 52 oficiálnych stanovísk k prijateľnosti a podstate sťažností, dodatočných stanovísk a vyjadrení k nárokom sťažovateľov na spravodlivé zadostučinenie. Na vyžiadanie Súdu alebo z vlastnej iniciatívy boli Súdu zasielané ďalšie písomné podania. Pri vypracúvaní stanovísk a ďalších podaní sa vychádzalo z podrobnej analýzy skutkového stavu každého jednotlivého prípadu, podkladov od dotknutých vnútroštátnych orgánov, najmä všeobecných súdov (v prípade námietok smerujúcim proti postupu súdov najmä z príslušných súdnych spisov), z príslušných ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov, a ďalej z judikatúry Súdu k príslušným článkom Dohovoru a jeho protokolov, aplikovateľnej na konkrétny prípad.

Pri vypracúvaní stanovísk a ďalších podaní bola zástupkyňa v pravidelnom pracovnom kontakte s dotknutými súdmi, orgánmi činnými v trestnom konaní, príslušnými odbormi a sekciami Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky a inými štátnymi orgánmi.

Vychádzajúc z príslušných odporúčaní VM RE zástupkyňa zabezpečovala aj úlohy, ktoré súvisia s implementáciou rozsudkov Súdu v podmienkach Slovenskej republiky.

Zástupkyňa sa zúčastnila v Štrasburgu slávnostnej ceremónie pri príležitosti oficiálneho otvorenia súdneho roku 2007. Zúčastnila sa tiež na jarnom a jesennom zasadnutí DH-PR, ktorý pôsobí v rámci Direktoriátu pre ľudské práva RE. Zástupkyňa a spoluzástupkyňa sa zúčastňovali aj na zasadnutiach VDM RE a na bilaterálnych rokovaníach so sekretariátom RE, s cieľom zabezpečiť riadny a rýchly výkon rozsudkov Súdu.

V roku 2007 sa zástupkyňa a spoluzástupkyňa významnou mierou podieľali na organizovaní odborných seminárov a prednášok pre sudcov, prokurátorov, vyšších súdnych úradníkov a advokátov. V tomto ohľade spolupracovali s Justičnou akadémiou, mimovládnymi organizáciami (najmä občianskym združením EUROIURIS), Informačnou kanceláriou Rady Európy v Bratislave a Slovenskou advokátskou komorou. Seminára boli zamerané najmä na praktické aspekty uplatňovania Dohovoru v právnom poriadku Slovenskej republiky. Účastníkom seminárov bola bezplatne poskytnutá monografia JUDr. Marice Pirošíkovej Komentár k vybraným článkom Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd, ktorá bola zakúpená z prostriedkov Európskeho sociálneho fondu. Výklad a výber článkov Dohovoru, ktoré sú obsahom tejto publikácie je prispôbený témam, ktoré boli prednášané v rámci projektu vzdelávania sudcov, prokurátorov a advokátov. V publikácii je pritom kladený dôraz na rozhodnutia Súdu, ktoré majú význam z pohľadu slovenského právneho poriadku. Komentár jednotlivých článkov, ktorý obsahuje výklad dôležitých princípov a právnych úvah sa pritom opiera nielen o rozhodnutia Súdu, ale je doplnený aj o súvisiacu judikatúru vnútroštátnych súdov, predovšetkým Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Aj v roku 2007 pracovníci kancelárie zástupcu publikovali v *Justičnej revue* pre potreby právnej praxe slovenské preklady rozsudkov a vybraných rozhodnutí Súdu, týkajúcich sa sťažností podaných proti Slovenskej republike.

Kancelária zástupcu pripomienkovala tiež viacero legislatívnych návrhov, spomenúť možno pripravenú novelu Trestného poriadku, pripravenú novelu Občianskeho súdneho poriadku a ďalšie.

II. Prehľad štatistických údajov

a) všeobecne

Podľa štatistických údajov Súdu (*Survey of Activities 2007*) bol vývoj vo vybavovaní sťažností týkajúcich sa Slovenskej republiky v roku 2007 nasledujúci:

sťažnosti proti Slovenskej republike	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
sťažnosti pridelené na preskúmanie príslušnému orgánu (výboru alebo komore)	284	343	406	349	403	444	486	347
neprijaté alebo vyčiarknuté sťažnosti bez notifikácie vláde	102	159	366	277	353	287	130	286
sťažnosti notifikované vláde	40	12	39	9	62	55	64	59
sťažnosti prijaté na preskúmanie ich podstaty, resp. vyhlásené za prijateľné	7	8	11	28	12	24	40	19
rozsudky o porušení práv	3	5	4	17	11	29	34	22
rozhodnutia o zmieri	3	3	3	8	1	11	4	24
rozsudky výlučne v prospech Slovenskej republiky	-	-	-	2	2	-	-	1
rozhodnutia v prospech Slovenskej republiky (po predložení stanovísk strán)	1	13	17	14	5	6	13	9

Z uvedenej tabuľky vyplýva, že v porovnaní s rokom 2006 došlo k poklesu počtu sťažností, ktoré boli pridelené na preskúmanie príslušnému orgánu, t. j. výboru alebo komore (347 sťažností v roku 2007 oproti 486 sťažnostiam v roku 2006). V 286 prípadoch Súd rozhodol o neprijatí sťažnosti alebo jej vyčiarknutí zo svojho zoznamu, vláde oznámil celkovo 59 nových sťažností a 19 sťažností vyhlásil za prijateľné na preskúmanie ich podstaty.

Približne od októbra roku 2004 Súd pri notifikácii sťažností už postupuje takmer výlučne podľa pravidla 54A Rokovacieho poriadku Súdu a vyžaduje od vlády vyjadrenia nielen k prijateľnosti, ale zároveň aj k podstate sťažnosti, čím sa vypracovávanie oficiálnych stanovísk kanceláriou zástupcu stalo komplikovanejšie a náročnejšie. Táto prax sa stane

pravidlom po ratifikácii Protokolu č. 14 (v súčasnosti sa čaká na ratifikáciu posledným štátom, a to Ruskou federáciou), ktorým sa zavádza viacero nových procesných inštitútov, v ktorých dôsledku by sa malo rozhodovanie Súdu urýchliť a zefektívniť. Dá sa predpokladať, že množstvo notifikovaných sťažností v dôsledku toho ešte vzrastie.

Zo sťažností, ktoré boli notifikované vláde, Súd v uplynulom roku rozhodol celkovo 23 prípadov. Z uvedeného počtu Súd v 22 prípadoch konštatoval porušenie niektorého z článkov Dohovoru zo strany Slovenskej republiky (v roku 2006 to bolo v 34 prípadoch), v 1 prípade vyhlásil rozsudok výlučne v prospech Slovenskej republiky, v 9 prípadoch Súd sťažnosti vyhlásil za neprijateľné, v 10 prípadoch sťažnosti vyčiarkol zo zoznamu z dôvodu, že sťažovateľ netrval na preskúmaní sťažnosti alebo nereagoval na opakované výzvy Súdu na predloženie stanoviska, v 9 prípadoch Súd vyčiarkol sťažnosti z iných dôvodov (pozri nižšie) a v 24 prípadoch Súd rozhodol o schválení zmieru dosiahnutého medzi stranami.

b) rozsudky a rozhodnutia v roku 2007

Súd v roku 2007 z celkovo 80 rozhodnutí v 22 prípadoch rozhodol rozsudkom v neprospech Slovenskej republiky, t. j. konštatoval porušenie aspoň jedného z práv zaručených Dohovorom alebo jeho protokolmi. V 1 prípade rozhodol o porušení článku 2 Dohovoru (právo na život), 6 krát konštatoval porušenie článku 5 Dohovoru (právo na osobnú slobodu a bezpečnosť), 16 krát rozhodol o porušení článku 6 Dohovoru (právo na spravodlivé súdne konanie), z čoho 14 krát išlo o porušenie práva na prerokovanie veci v primeranej lehote. Ďalej Súd 4 krát rozhodol o porušení článku 8 Dohovoru (právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života), 2 krát konštatoval porušenie článku 13 Dohovoru (právo na účinný prostriedok nápravy) a 2 krát vyslovil porušenie článku 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru (právo na pokojné užívanie majetku). V ďalších 2 prípadoch Súd rozhodol v podstate veci v prospech Slovenskej republiky, pričom v jednom z nich išlo o rozsudok, v ktorom bol výrok o neporušení práva sprevádzaný výrokom o porušení iných práv, v druhom bol vyhlásený výlučne výrok v prospech Slovenskej republiky.

Rozsudky Súdu, vyhlásené od 1. januára 2007 do 31. decembra 2007 (podrobnosti o jednotlivých rozsudkoch sú uvedené v prílohe č. 1):

Č.	Sťažnosť	Meno	Rozsudok Spravodlivé zadosťučinenie	Namietaný článok Dohovoru alebo protokolu Predmet súdneho konania	Stav vykonania rozsudku
1	67035/01	Jaroslav Orel	rozsudok z 9.1.2007 porušenie D-6/1 4 000 EUR – NU 530 EUR – T	D-6/1 prieťahy v konaní o náhradu škody a v následnom exekučnom konaní	dohľad VM RE nad výkonom rozsudku
2	74827/01	Dušan Pavlík	rozsudok z 30.1.2007 porušenie D-6/1 2 400 EUR – NU	D-6/1 prieťahy v trestnom konaní	dohľad VM RE nad výkonom rozsudku
3	65559/01	Filip Nešťák	rozsudok z 27.2.2007 porušenie D-5/4, D-6/1, D-6/2 6 000 EUR – NU 1 000 EUR – T	D-5/4, D-6/1, D-6/2 nespravodlivosť rozhodovania o väzbe, nespravodlivosť trestného konania, porušenie prezumpcie nevinoty	dohľad VM RE nad výkonom rozsudku
4	74400/01	Adriana Berecová	rozsudok z 24.4.2007 porušenie D-8 2 500 EUR – NU 1 500 EUR – T	D-8 porušenie práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života v dôsledku odňatia detí a ich umiestnenia do ústavnej výchovy na základe rozhodnutia správneho orgánu	dohľad VM RE nad výkonom rozsudku
5	7510/04	Dana Kontrová	rozsudok z 31.5.2007 porušenie D-2, D-13 25 000 EUR – NU 4 300 EUR – T	D-2, D-13 porušenie práva na život maloletých detí usmrtených v dôsledku trestného činu, neexistencia prostriedku nápravy umožňujúceho domôcť sa náhrady nemajetkovej ujmy v tomto ohľade (tzv. tušická tragédia)	dohľad VM RE nad výkonom rozsudku

Č.	Sťažnosť	Meno	Rozsudok Spravodlivé zadost'účinenie	Namietaný článok Dohovoru alebo protokolu Predmet súdneho konania	Stav vykonania rozsudku
6	64054/00 64071/00	Viktor Macko a Miroslav Kozubaľ	rozsudok z 19.6.2007 neporušenie D-6/1	D-6/1 spravodlivosť trestného konania v súvislosti s právom sťažovateľ'ov odoprieť výpoveď v inom trestnom konaní	dohľad VM RE nad výkonom rozsudku
7	57239/00	Ivan Kanala	rozsudok z 10.7.2007 porušenie 1P-1 odročené rozhodovanie o nárokoch na spravodlivé zadost'účinenie	1P-1 porušenie vlastníckych práv v súvislosti s pozbavením majetku v exekučnom konaní	dohľad VM RE nad výkonom rozsudku
8	48666/99	Pavol Kučera	rozsudok zo 17.7.2007 porušenie D-5/3, D-5/4, D-8 6 000 EUR – NU 300 EUR – T	D-5/3, D-5/4, D-8 neprimeraná dĺžka väzby, neprimeraná dĺžka rozhodovania o žiadostiach o prepustenie z väzby, porušenie práva na rešpektovanie súkromného života v súvislosti so vstupom polície do obydľia sťažovateľa a v súvislosti s jeho nemožnosťou stretávať sa s manželkou počas výkonu väzby	dohľad VM RE nad výkonom rozsudku
9	8607/02	Peter Cabala	rozsudok zo 6.9.2007 porušenie D-5/4, D-6/1 6 000 EUR – NU	D-5/4, D-6/1 nespravodlivosť rozhodovania o väzbe, neprimeraná dĺžka rozhodovania o žiadostiach o prepustenie z väzby, prieťahy v trestnom konaní	dohľad VM RE nad výkonom rozsudku
10	14893/02	Sándor Haris	rozsudok zo 6.9.2007 porušenie D-5/4 sťažovateľ nepožiadala o spravodlivé zadost'účinenie	D-5/4 neprimeraná dĺžka rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby	dohľad VM RE nad výkonom rozsudku
11	56161/00	Ioan Kornelij Komanický	rozsudok z 2.10.2007 porušenie D-6/1, D-13 8 000 EUR – NU 280 EUR – T	D-6/1, D-13 prieťahy v konaní o žalobe na ochranu vlastníckeho práva a v konaní o dovolaní, neexistencia účinného prostriedku nápravy vo vzťahu k dĺžke dovolacieho konania	dohľad VM RE nad výkonom rozsudku
12	70985/01	Ján Judt a Miroslav Judt	rozsudok z 23.10.2007 porušenie D-6/1 2 000 EUR – NU 30 EUR – T	D-6/1 prieťahy v konaní o rozvod a o úpravu rodičovských práv a povinností k deťom	dohľad VM RE nad výkonom rozsudku
13	7205/02	Milota Stanková	rozsudok z 9.10.2007 porušenie D-8 3 000 EUR – NU 450 EUR – T	D-8 porušenie práva na rešpektovanie súkromného života a obydľia v dôsledku núteného vysťahovania z bytu bez zabezpečenia bytovej náhrady	dohľad VM RE nad výkonom rozsudku
14	23846/02	Tatiana Štefániková	rozsudok z 23.10.2007 porušenie D-6/1 400 EUR – NU 285 EUR – T	D-6/1 prieťahy v konaní o vrátenie kúpnej ceny z dôvodu zistených väd dodanej veci	dohľad VM RE nad výkonom rozsudku
15	16988/02	Juraj Bohucký	rozsudok z 23.10.2007 porušenie D-6/1 1 500 EUR – NU 60 EUR – T	D-6/1 prieťahy v konaní o vyplatenie mzdy a náhrady mzdy za nevyčerpanú dovolenku, odstupného a stravného	dohľad VM RE nad výkonom rozsudku
16	26840/02	Vladimír Sika	rozsudok z 23.10.2007 porušenie D-6/1 6 000 EUR – NU 400 EUR – T	D-6/1 prieťahy v dvoch konaniach o určenie vlastníckeho práva	dohľad VM RE nad výkonom rozsudku
17	74258/01	Urbárska obec Trenčianske Biskupice	rozsudok z 27.11.2007 porušenie 1P-1 odročené rozhodovanie o nárokoch na spravodlivé zadost'účinenie	1P-1 porušenie majetkových práv v súvislosti s prevodom vlastníckeho práva k pozemkom na nájomcov - záhradkárov a v súvislosti so zákonom zriadeným nájomom pôdy	rozsudok nie je právoplatný
18	44508/04	Vladimír Sika	rozsudok z 27.11.2007 porušenie D-6/1 3 000 EUR – NU 400 EUR – T	D-6/1 prieťahy v konaní o náhradu škody	rozsudok nie je právoplatný
19	33827/03	Ivan Matia	rozsudok z 27.11.2007 porušenie D-6/1 6 000 EUR – NU 300 EUR – T	D-6/1 prieťahy v konaní o žalobe na ochranu osobnosti	rozsudok nie je právoplatný
20	3305/04	Vlasta Vičanová	rozsudok z 18.12.2007 porušenie D-6/1 5 500 EUR – NU	D-6/1 prieťahy v konaní o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov	rozsudok nie je právoplatný
21	39139/05	Milan Španír	rozsudok z 18.12.2007 porušenie D-6/1 1 000 EUR – NU	D-6/1 prieťahy v konaní o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru	rozsudok nie je právoplatný

Č.	Sťažnosť	Meno	Rozsudok Spravodlivé zadosťučinenie	Namietaný článok Dohovoru alebo protokolu Predmet súdneho konania	Stav vykonania rozsudku
22	16126/05	Marcel Jakubička a Jana Magyaricsová	rozsudok z 18.12.2007 porušenie D-6/1 16 000 EUR – NU 1 250 EUR – T	D-6/1 prieťahy v konaní o určenie a zvýšenie výživného	rozsudok nie je právoplatný
23	28652/03	Vladimír Weiss	rozsudok z 18.12.2007 porušenie D-6/1 4 350 EUR – NU 60 EUR – T	D-6/1 prieťahy v konaní o vypratanie pozemku a náhradu škody	rozsudok nie je právoplatný

Vysvetlivky (platné aj pre iné tabuľky v tejto správe):

D-x/y = článok x odsek y Dohovoru

yP-x = článok x Protokolu č. y

NU = nemajetková ujma

MU = majetková škoda

T = trovy konania

Rozsudky vo všetkých prípadoch, s výnimkou tých, v ktorých niektorá zo strán požiadala o predloženie prípadu veľkej komore Súdu, nadobudli právoplatnosť v zmysle článku 44 ods. 2 Dohovoru uplynutím troch mesiacov odo dňa ich oznámenia stranám, pričom za oznámenie sa považuje zverejnenie rozsudku na internetovej stránke Súdu. V prípadoch, v ktorých niektorá zo strán požiadala o predloženie prípadu veľkej komore Súdu na opätovné preskúmanie, rozsudky nadobudli právoplatnosť rozhodnutím senátu piatich sudcov veľkej komory o zamietnutí takej žiadosti.

Zástupkyňa žiadala o predloženie prípadu veľkej komore Súdu podľa článku 43 Dohovoru a pravidiel 50 Rokovacieho poriadku Súdu v 5 prípadoch rozhodnutých v roku 2007 (*Kontrová proti Slovenskej republike, Kanala proti Slovenskej republike, Urbárska obec Trenčianske Biskupice proti Slovenskej republike, Španír proti Slovenskej republike a Vičanová proti Slovenskej republike*), keďže podľa jej názoru ide o prípady, ktoré naskočia závažné otázky týkajúce sa výkladu alebo aplikácie Dohovoru, alebo závažné otázky všeobecného významu. Senát piatich sudcov veľkej komory v 2 prípadoch jej žiadostiam nevyhovел a k predloženiu uvedených prípadov veľkej komore Súdu nedošlo. Vo zvyšných 3 prípadoch nie je zatiaľ rozhodnutie senátu piatich sudcov známe.

V roku 2007 zástupkyňa nežiadala o výklad rozsudku (pravidlo 79 Rokovacieho poriadku Súdu), ani o revíziu rozsudku (pravidlo 80 Rokovacieho poriadku Súdu), keďže nenastali skutočnosti, ktoré Rokovací poriadok Súdu predpokladá pre využitie týchto procesných možností (odhalenie skutočnosti, ktorá by svojou povahou mala rozhodujúci vplyv a ktorá by nebola Súdu známa v čase vyhlásenia rozsudku a preukázateľne nemohla byť známa žiadajúcej strane). Na druhej strane, zástupkyňa na výzvu Súdu predložila stanovisko k žiadosti VM RE o podanie posudku Súdu k otázke týkajúcej sa výkladu článku 21 Dohovoru, stanovujúceho predpoklady na výkon funkcie sudcu Súdu (pravidlá 83 a 84 Rokovacieho poriadku Súdu).

V 24 prípadoch Súd rozhodnutím vzal na vedomie zmier medzi sťažovateľmi a vládou, po tom, čo sa uistil, že dosiahnutý zmier je založený na rešpektovaní ľudských práv tak, ako je to definované v Dohovore a jeho protokoloch. Zároveň rozhodol o vyčiarknutí sťažností zo svojho zoznamu prípadov.

Rozhodnutia Súdu o zmieri, vyhlásené od 1. januára 2007 do 31. decembra 2007:

Č.	Sťažnosť	Meno	Rozhodnutie Spravodlivé zadosťučinenie	Namietaný článok Dohovoru alebo protokolu Predmet súdneho konania	Stav vykonania rozhodnutia
1	8924/02	Helena Lampášová	rozhodnutie z 9.1.2007 1 000 EUR	D-6/1 odoprenie prístupu k súdu v dôsledku zastavenia konania zo strany najvyššieho súdu	dohľad VM RE nad výkonom rozhodnutia
2	36530/03	Helena Sopkuliaková	rozhodnutie zo 16.1.2007 4 900 EUR	D-6/1 prieťahy v konaní o určenie vlastníckeho práva	dohľad VM RE nad výkonom rozhodnutia
3	2305/07	Jana Cuperová a Miroslava Cuperová	rozhodnutie z 10.5.2007 8 000 EUR	D-6/1 prieťahy v konaní o určenie otcovstva a určenie výživného	dohľad VM RE nad výkonom rozhodnutia
4	39722/04	Edita Kmet'ová	rozhodnutie z 10.5.2007 8 000 EUR	D-6/1, D-13 prieťahy v konaní o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov a v konaní o zverenie dieťaťa do starostlivosti a o výživné, neexistencia účinného prostriedku nápravy	dohľad VM RE nad výkonom rozhodnutia
5	1566/02	Eva Velebná a Jozef Velebný	rozhodnutie z 10.5.2007 4 000 EUR	D-6/1 prieťahy v konaní o vypratanie bytu a v konaní o zaplatenie nedoplatkov za užívanie bytu	dohľad VM RE nad výkonom rozhodnutia
6	19978/05	Peter Kažimír a Martin Kažimír	rozhodnutie z 15.5.2007 6 000 EUR	D-6/1 prieťahy v konaní o úpravu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom	dohľad VM RE nad výkonom rozhodnutia
7	34161/05	Vojtech Keszeli	rozhodnutie z 22.5.2007 2 300 EUR	D-6/1 prieťahy v konaní o obchodno-právnej veci	dohľad VM RE nad výkonom rozhodnutia
8	7595/05	Pavol Omasta	rozhodnutie z 12.6.2007 2 800 EUR	D-6/1 prieťahy v konaní o zrušenie a vyporiadanie spoluvlastníctva k nehnuteľnosti	dohľad VM RE nad výkonom rozhodnutia
9	70977/01	Ioan Kornelij Komanický	rozhodnutie z 12.6.2007 4 300 EUR	D-6/1 prieťahy v konaní o neplatnosť skončenia pracovného pomeru	dohľad VM RE nad výkonom rozhodnutia
10	44039/05	Jozef Zlatohlavý	rozhodnutie z 10.7.2007 4 500 EUR	D-6/1 prieťahy v konaní o vyplatenie mzdy a náhrady mzdy za nevyčerpanú dovolenku, odsťupu a stravného	dohľad VM RE nad výkonom rozhodnutia
11	31526/04	Jaroslav Sihelský	rozhodnutie z 10.7.2007 3 250 EUR	D-6/1 prieťahy v dedičskom konaní	dohľad VM RE nad výkonom rozhodnutia
12	29953/04	Daniela Gregušová	rozhodnutie z 28.8.2007 1 800 EUR	D-6/1 prieťahy v konaní o zľavu z nájomného	dohľad VM RE nad výkonom rozhodnutia
13	42754/04	Gabriela Hegyesyová	rozhodnutie z 28.8.2007 4 000 EUR	D-6/1 prieťahy v konaní o zaplatenie peňažnej sumy	dohľad VM RE nad výkonom rozhodnutia
14	13876/05	Peter Bošňák	rozhodnutie z 28.8.2007 3 000 EUR	D-6/1 prieťahy v konaní o neplatnosť rozviazania pracovného pomeru a náhradu mzdy	dohľad VM RE nad výkonom rozhodnutia
15	36177/05	Juraj Komka	rozhodnutie z 11.9.2007 4 000 EUR	D-6/1 prieťahy v dedičskom konaní	dohľad VM RE nad výkonom rozhodnutia
16	21175/05	Eva Kliská	rozhodnutie z 11.9.2007 8 500 EUR	D-6/1 prieťahy v konaní o určenie, že zápis spoločného priezviska v matrike po uzavretí manželstva je neplatný	dohľad VM RE nad výkonom rozhodnutia
17	23844/04	Ľubomíra Korbová a ďalší	rozhodnutie z 11.9.2007 7 000 EUR	D-6/1 prieťahy v konaní o súdny výkon rozhodnutia	dohľad VM RE nad výkonom rozhodnutia
18	35604/04	Daniela Križanová	rozhodnutie z 11.9.2007 8 500 EUR	D-6/1 prieťahy v konaní o rozvod manželstva a úpravu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom	dohľad VM RE nad výkonom rozhodnutia
19	33717/05	Karol Jarábek	rozhodnutie z 11.9.2007 3 000 EUR	D-6/1 prieťahy v konaní o zaplatenie peňažných nárokov vyplývajúcich z pracovného pomeru	dohľad VM RE nad výkonom rozhodnutia
20	4567/04	Helena Korbová	rozhodnutie z 18.9.2007 3 500 EUR	D-6/1 prieťahy v konaní o úpravu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom	dohľad VM RE nad výkonom rozhodnutia
21	13500/05	Rastislav Vargic	rozhodnutie z 18.9.2007 2 800 EUR	D-6/1 prieťahy v konaní o zaplatenie určitej sumy	dohľad VM RE nad výkonom rozhodnutia
22	19463/05	Ivan Pridala	rozhodnutie z 9.10.2007 5 000 EUR	D-6/1 prieťahy v konaní o zrušenie podielového spoluvlastníctva poľnohospodárskej pôdy	dohľad VM RE nad výkonom rozhodnutia

Č.	Sťažnosť	Meno	Rozhodnutie Spravodlivé zadosťučinenie	Namietaný článok Dohovoru alebo protokolu Predmet súdneho konania	Stav vykonania rozhodnutia
23	7173/06	František Puzder	rozhodnutie z 13.11.2007 5 500 EUR	D-6/1 prieťahy v konaní o náhradu škody za ublíženie na zdraví	dohľad VM RE nad výkonom rozhodnutia
24	4909/05	Andrej Pribula	rozhodnutie zo 4.12.2007 2 000 EUR	D-6/1 prieťahy v konaní o zverenie dieťaťa do starostlivosti	dohľad VM RE nad výkonom rozhodnutia

V roku 2007 sa v rozhodovacej činnosti Súdu objavil nový inštitút, tzv. rozhodnutie na základe jednostrannej deklarácie dotknutej zmluvnej strany Dohovoru (napr. *Tahsin Acar proti Turecku*, [VK], č. 26307/95, ods. 75-77, ECHR 2003-VI, *Meriakri proti Moldavsku* (vyčiarknutie), č. 53487/99, 1. marca 2005, *Swedish Transport Workes Union proti Švédsku*, (vyčiarknutie), č. 53507/99, 18. júla 2006 a *Van Houten proti Holandsku* (vyčiarknutie), č. 25149/03, ECHR 2005-IX). Ide o prípady, v ktorých je dotknutá vláda pripravená uzavrieť zmier za podmienok navrhnutých Súdom, avšak sťažovateľ s uzavretím zmieru nesúhlasí. Za predpokladu, že vláda jednostranne deklaruje, že uznáva porušenie práv sťažovateľa a je pripravená zaplatiť mu ako spravodlivé zadosťučinenie Súdom určenú sumu, Súd môže, ak je presvedčený, že dodržiavanie ľudských práv zaručených Dohovorom a jeho protokolmi nevyžaduje, aby sa pokračovalo v posudzovaní predmetnej sťažnosti, aj napriek želaniu sťažovateľa vziať na vedomie podmienky deklarácie dotknutej vlády a formu zabezpečenia dodržania v nej uvedených záväzkov a rozhodnúť o vyčiarknutí sťažnosti zo zoznamu svojich prípadov v súlade s článkom 37 ods. 1 písm. c) Dohovoru (t. j. z dôvodu, že okolnosti vedú k záveru, že pre akýkoľvek iný dôvod zistený Súdom nie je potrebné pokračovať v posudzovaní sťažnosti). Vo vzťahu k Slovenskej republike Súd takto rozhodol v 9 prípadoch.

Rozhodnutia Súdu o vyčiarknutí sťažnosti na základe jednostrannej deklarácie vlády, vyhlásené od 1. januára 2007 do 31. decembra 2007:

Č.	Sťažnosť	Meno	Rozhodnutie Spravodlivé zadosťučinenie	Namietaný článok Dohovoru alebo protokolu Predmet súdneho konania	Stav vykonania rozhodnutia
1	14081/03	Jaroslav Felbert	rozhodnutie z 19.6.2007 3 000 EUR	D-6/1 prieťahy v konaní o vydanie huteľnej veci a náhradu škody	dohľad VM RE nad výkonom rozhodnutia
2	41484/02	Peter Kladivík a Michal Kašiar	rozhodnutie z 28.8.2007 2 400 EUR	D-6/1 prieťahy v konaní o určenie neplatnosti právnych úkonov (kúpnych zmlúv a zmluvy o predaji časti podniku)	dohľad VM RE nad výkonom rozhodnutia
3	35324/05	GE Money Bank GmbH	rozhodnutie z 11.9.2007 2 100 EUR	D-6/1 prieťahy v exekučnom konaní	dohľad VM RE nad výkonom rozhodnutia
4	32494/05	Viera Zemanová	rozhodnutie z 11.9.2007 2 800 EUR	D-6/1 prieťahy v konaní o žalobe na náhradu škody na zdraví	dohľad VM RE nad výkonom rozhodnutia
5	25088/04	Vladimír Sika	rozhodnutie zo 16.10.2007 6 000 EUR	D-6/1 prieťahy v konaní o určenie vlastníckeho práva	dohľad VM RE nad výkonom rozhodnutia
6	42555/04	Vladimír Sika	rozhodnutie zo 16.10.2007 2 500 EUR	D-6/1 prieťahy v dvoch konaniach o zaplatenie poplatkov spojených s užívaním bytu	dohľad VM RE nad výkonom rozhodnutia
7	40769/05	Helena Pavková	rozhodnutie zo 6.11.2007 6 000 EUR	D-6/1 prieťahy v konaní o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov a o určenie vlastníckeho práva	dohľad VM RE nad výkonom rozhodnutia
8	24151/05	Ján Duchoň	rozhodnutie zo 4.12.2007 3 000 EUR	D-6/1 prieťahy v konaní na ochranu osobnosti	dohľad VM RE nad výkonom rozhodnutia
9	35316/05	Roman Töviš	rozhodnutie zo 4.12.2007 7 000 EUR	D-6/1 prieťahy v konaní o zaplatenie určitej peňažnej sumy, neexistencia účinného prostriedku nápravy	dohľad VM RE nad výkonom rozhodnutia

V ďalších 9 prípadoch Súd rozhodol v prospech Slovenskej republiky rozhodnutím o prijateľnosti sťažnosti, po tom, ako sa k notifikovaným sťažnostiam vyjadrila vláda a sťažovateľ. Okrem toho v 4 prípadoch Súd vyhlásil rozhodnutia, ktorými časť sťažnosti vyhlásil za neprijateľnú z dôvodu zjavnej nepodloženosti, resp. z dôvodu nezlučiteľnosti s Dohovorom a v časti sťažnosti rozhodol o vyčiarknutí zo zoznamu z iných dôvodov, t. j. na základe jednostrannej deklarácie vlády (tieto rozhodnutia sú pre účely tejto správy započítané do rozhodnutí o vyčiarknutí sťažností). V 2 prípadoch príslušná komora Súdu vyhlásila sťažnosti za neprijateľné bez toho, aby ich Súd notifikoval vláde. V 3 prípadoch Súd vyhlásil sťažnosti za prijateľné a bude preskúmať ich podstatu.

Rozhodnutia, ktorými boli sťažnosti vyhlásené za neprijateľné (po notifikácii vláde) od 1. januára 2007 do 31. decembra 2007:

Č.	Sťažnosť	Meno	Namietaný článok Dohovoru alebo protokolu Predmet súdneho konania	Rozhodnutie
1	67171/01	Petr Hampek	D-6/1, D-13, D-14 prieťahy v konaniach o dávkach sociálneho zabezpečenia, neexistencia účinného prostriedku nápravy, diskriminácia pri poberaní dávok sociálneho zabezpečenia	Rozhodnutie z 9.1.2007 neprijatá – zjavne nepodložená
2	72991/01	Vladimír Šupa	D-6/1, D-13, D-14 odoprenie prístupu k súdu v súvislosti s rozhodovaním o pracovnoprávných nárokoch duchovného, neexistencia účinného prostriedku nápravy, diskriminácia	Rozhodnutie zo 6.2.2007 neprijatá – oneskorene podaná
3	74963/01	Priska Supuková	D-6/1 prieťahy v konaní o vyhlásenie neplatnosti závetu	Rozhodnutie zo 6.2.2007 neprijatá – zjavne nepodložená
4	36909/02	Ján Palisko a Mária Palisková	D-6/1, 1P-1 porušenie majetkových práv v dôsledku nemožnosti užívať dom z dôvodu neexistencie verejných sietí, nespravodlivosť súdneho konania o určenie povinnosti obce vybudovať prístupovú cestu k domu	Rozhodnutie z 19.6.2007 neprijatá – oneskorene podaná, zjavne nepodložená
5	63859/00	Štefan Hanuliak a ďalší	D-6/1 prieťahy v niekoľkých konaniach týkajúcich sa pozemkov	Rozhodnutie z 18.9.2007 neprijatá – oneskorene podaná, nevyčerpanie vnútroštátnych prostriedkov nápravy, zjavne nepodložená
6	23788/06	Anna Becová	D-6/1 prieťahy v konaní o návrhu na majetkovo-právne vyporiadanie	Rozhodnutie z 18.9.2007 neprijatá – nevyčerpanie vnútroštátnych prostriedkov nápravy, zjavne nepodložená
7	2996/02	Stanislav Minich	D-6/1, 1P-1, D-13 nespravodlivosť konania o zaplatenie nájomného a o vyporiadanie majetkového podielu v družstve a prieťahy v tomto konaní, porušenie majetkových práv, neexistencia účinného prostriedku nápravy	Rozhodnutie z 2.10.2007 neprijatá – nevyčerpanie vnútroštátnych prostriedkov nápravy, zjavne nepodložená
8	2788/02	KAVEKO INTERNATIONAL, s. r. o. a ďalší	D-6/1, D-13, 1P-1 nespravodlivosť konkurzného konania a s ním súvisiacich obchodno-právnych sporov a prieťahy v týchto konaniach, porušenie majetkových práv, neexistencia účinného prostriedku nápravy	Rozhodnutie zo 6.11.2007 neprijatá – nevyčerpanie vnútroštátnych prostriedkov nápravy, oneskorene podaná, zjavne nepodložená
9	72241/01	Pavol Polka	D-6/1, D-8, D-10 prieťahy v konaniach o žalobách na ochranu osobnosti, porušenie práva na rešpektovanie súkromného života a práva na slobodu prejavu v dôsledku odvolania z funkcie predsedu súdu	Rozhodnutie z 13.11.2007 neprijatá – zjavne nepodložená, nevyčerpanie vnútroštátnych prostriedkov nápravy

III. Súdne konanie

a) všeobecne – sťažnosti proti Slovenskej republike

Od roku 1993 Súd notifikoval vláde spolu 402 sťažností (stav ku 5. marcu 2008) z toho 22 už v roku 2008. Nasledujúca tabuľka poskytuje prehľad o notifikácii sťažností

v jednotlivých rokoch, ako aj o počte písomných stanovísk k prijateľnosti a podstate sťažností vypracovaných vládou:

rok	notifikované sťažnosti	stanoviská predložené vládou
1992		
1993		
1994	1	1
1995	5	2
1996	8	13
1997	2	6
1998	6	11
1999	16	13
2000	42	42
2001	12	32
2002	39	47
2003	9	32
2004	62	36
2005	55	86
2006	64	142
2007	59	52
2008	22	3
Spolu	402	518

Z prehľadu vyplýva, že v roku 2007 došlo k miernemu poklesu počtu notifikovaných nových sťažností vláde oproti roku 2006 a zároveň značne kleslo množstvo stanovísk, ktoré kancelária zástupcu vypracovala na výzvu Súdu, čo je spôsobené aj tým, že v mnohých prípadoch, v ktorých bol uzatvorený zmier alebo Súdu zaslaná jednostranná deklarácia vlády, nebolo potrebné z hľadiska procesného postupu zasielať Súdu aj stanovisko k prijateľnosti a podstate sťažnosti.

b) nové veci

Všetky sťažnosti notifikované vláde v roku 2007 patria do kategórie individuálnych sťažností v zmysle článku 34 Dohovoru, žiadna medžištátna sťažnosť podľa článku 33 Dohovoru nebola proti Slovenskej republike podaná a ani Slovenská republika nepodala takúto sťažnosť proti inému zmluvnému štátu Dohovoru.

Značná časť notifikovaných sťažností sa týka namietaného porušenia článku 6 ods. 1 Dohovoru (právo na spravodlivé súdne konanie), najmä v súvislosti s namietanou neprimeranou dĺžkou súdnych konaní a prípadne aj v súvislosti s namietaným porušením článku 13 Dohovoru (právo na účinný prostriedok nápravy). Stále častejšie sa však objavujú sťažnosti na porušenie článku 5 Dohovoru (právo na slobodu a osobnú bezpečnosť, najmä v súvislosti so zákonnosťou a dĺžkou väzby), v niekoľkých prípadoch sťažovatelia namietajú porušenie svojich práv podľa článku 8 Dohovoru (právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života), porušenie práv podľa článku 2 Dohovoru (právo na život), porušenie práv podľa článku 3 Dohovoru (zákaz mučenia), ďalej porušenie práv podľa článku 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru (právo na pokojné užívanie majetku), článku 10 Dohovoru (sloboda prejavu) a tiež článku 14 Dohovoru (zákaz diskriminácie). Zoznam sťažností sa nachádza v prílohe č. 2.

Stav vybavovania jednotlivých vecí je nasledujúci (stav k 29. februáru 2007):

rok notifikácie sťažností vláde	1996	1997	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Spolu
počet skončených vecí (z príslušného roku)	3	3	5	5	19	19	17	11	33	33	33	0	181
počet vecí (z príslušného roku), v ktorých prebieha dohľad VM RE nad výkonom rozsudku alebo rozhodnutia				1	2	3	5	6	20	38	44	0	119
počet vecí, v ktorých rozsudok ešte nenadobudol právoplatnosť											7	1	8
počet vecí, v ktorých Súd skúma prijateľnosť a podstatu sťažnosti							2	2	7	37	24	22	94
s p o l u	3	3	5	6	21	22	24	19	60	108	108	23	402

c) otvorené veci

Kancelária zástupcu eviduje spolu 221 otvorených vecí, ktoré sa nachádzajú v rôznych štádiách konania a vybavovania. V 119 prípadoch VM RE dohliada nad výkonom právoplatných rozsudkov alebo rozhodnutí, prijatých vo vzťahu k Slovenskej republike, v 8 prípadoch rozsudok Súdu ešte nenadobudol právoplatnosť a v 94 prípadoch Súd skúma prijateľnosť a podstatu sťažnosti.

d) skončené veci

Z vyššie uvedeného prehľadu vyplýva, že v roku 2007 bolo skončených 33 vecí z celkového počtu 181 doteraz skončených vecí.

e) dohľad VM RE nad výkonom právoplatných rozsudkov Súdu

Aj v roku 2007 boli finančné sumy, ktoré pôvodne požadovali jednotliví sťažovatelia mimoriadne vysoké. S prihliadnutím na vyjadrenia vlády a vlastnú judikatúru v uvedenej oblasti Súd priznal sťažovateľom celkovo sumu 262 245 EUR. V priebehu roka 2007 bola sťažovateľom celkovo vyplatená suma 8 282 055,79 Sk, z čoho bola suma 3 529 467,20 Sk vyplatená v rámci uzavretých zmierov. Prehľad vyplatených súm je uvedený v prílohe č. 3.

V súvislosti s výkonom rozsudkov VM RE sleduje, či boli prijaté všeobecné a individuálne opatrenia nevyhnutné na splnenie rozsudku, pričom berie do úvahy možnosť Slovenskej republiky zvoliť si opatrenia, ktoré v tomto ohľade považuje za najvhodnejšie.

Slovenská republika priebežne informovala VM RE prostredníctvom kancelárie zástupcu a prostredníctvom Stálej misie Slovenskej republiky pri RE o plnení záväzkov vyplývajúcich z rozsudkov, a to vo forme informácií predložených v rámci sledovania výkonu rozsudkov vo VM RE, najmä:

- o vyplatení priznaných súm spravodlivého zadost'učinenia;
- o ďalšom vývoji v prípadoch na vnútroštátnej úrovni;
- o distribúcii rozsudkov Súdu na dotknuté orgány a o zverejnení slovenských prekladov rozsudkov Súdu v odbornom právnickom časopise *Justičná revue* (preklady vyhotovila kancelária zástupcu);
- o uskutočnených aj pripravovaných legislatívnych zmenách;

- o zmenách v judikatúre vnútroštátnych súdov;
- o ďalších opatreniach uskutočňovaných v rámci výkonu rozsudkov.

Po tom, ako sa VM RE presvedčí, že Slovenská republika prijala všetky nevyhnutné opatrenia na splnenie rozsudku, prijme záverečnú rezolúciu, v ktorej konštatuje, že jeho úlohy podľa článku 46 ods. 2 Dohovoru boli splnené.

V roku 2007 VM RE ukončil dohľad nad výkonom 14 rozsudkov proti Slovenskej republike v podobe vydania záverečnej rezolúcie. Podľa informácií zo sekretariátu VM RE sa ďalších 23 prípadov nachádza v štádiu ukončenia dohľadu a čaká na prijatie záverečnej rezolúcie.

VM RE prijal 28. februára 2007 na 987. zasadnutí VDM RE Rezolúciu *ResDH(2007)10* k rozsudku *Krumpel a Krumpelová proti Slovenskej republike* (č. 56195/00), v ktorom Súd konštatoval porušenie práva sťažovateľov – poškodených v trestnom konaní na prerokovanie veci v primeranej lehote.

Ďalej VM RE prijal 20. apríla 2007 na 992. zasadnutí VDM RE Rezolúciu *ResDH(2007)67* k rozsudkom v 13 prípadoch proti Slovenskej republike, týkajúcim sa neprimeranej dĺžky občianskoprávných konaní a práva na účinný prostriedok nápravy. Išlo o prípady *Bernát* (č. 1395/02), *Cibulková* (č. 38144/02), *Gábriška* (č. 3661/04), *Hefková* (č. 57237/00), *Mikolaj a Mikolajová* (č. 68561/01), *Poláčik* (č. 58707/00), *Šebeková a Horvatičová* (č. 73233/01), *Šima* (č. 67026/01), *Šimková* (č. 77708/01), *Šimková* (č. 77706/01), *Široký* (č. 69955/01), *Vanek* (č. 53363/99) a *Zuzčák a Zuzčáková* (č. 48814/99).

Týmito rezolúciami bolo ukončené sledovanie uvedených prípadov.

Zasadnutí VDM RE sa v roku 2007 pravidelne zúčastňovala zástupkyňa a spoluzástupkyňa, ktorých úlohou bolo predovšetkým podávať správy o stave jednotlivých vecí, nad ktorými vykonáva VM RE dohľad, vysvetľovať kroky, ktoré Slovenská republika uskutočnila na odstránenie príčin porušovania Dohovoru tak v rovine všeobecnej, predovšetkým legislatívnej, ako aj v rovine individuálnej, ale aj získavať poznatky z praxe ostatných členských štátov a na ich základe iniciovať legislatívne zmeny v danej oblasti. Uvedený spôsob argumentácie a získavania informácií priamo vo VDM RE sa ukázal ako veľmi pozitívny a užitočný.

f) dohľad DH-PR nad implementáciou odporúčaní VM RE

DH-PR okrem iného dohliada nad implementáciou nasledujúcich odporúčaní VM RE:

- Rec(2000)2 o obnove alebo opätovnom prerokovaní niektorých prípadov na vnútroštátnej úrovni na základe rozsudkov Súdu;
- Rec(2002)13 o uverejňovaní a rozširovaní Dohovoru a judikatúry Súdu v členských štátoch;
- Rec(2004)4 o Dohovore v univerzitnom a profesijnom vzdelávaní;
- Rec(2004)5 o overovaní zlučiteľnosti návrhov zákonov, platných právnych predpisov a správnej praxe so základnými princípmi zakotvenými v Dohovore; a

- Rec(2004)6 o zdokonaľovaní vnútroštátnych prostriedkov nápravy.

V roku 2007 zástupkyňa predkladala DH-PR podrobné správy o tom, ako sú tieto odporúčania implementované v Slovenskej republike.

g) intervencie Slovenskej republiky ako tretej strany

Podľa článku 36 Dohovoru a pravidla 44 Rokovacieho poriadku Súdu, vo všetkých sporoch pred komorou alebo veľkou komorou má zmluvná strana, ktorej občanom je sťažovateľ, právo predložiť písomné stanovisko a zúčastniť sa na ústnom pojednávaní. Predseda komory môže v záujme riadneho chodu spravodlivosti vyzvať ktorúkoľvek zmluvnú stranu alebo povoliť ktorejkoľvek zmluvnej strane, ktorá nie je účastníkom konania, alebo vyzvať ktorúkoľvek inú dotknutú osobu, ktorá nie je sťažovateľom, alebo jej povoliť, aby predložila písomné stanovisko alebo sa zúčastnila na ústnom pojednávaní.

V roku 2007 zástupkyňa toto právo využila v prípade *Soffer proti Českej republike*, ktorý sa týkal aplikovateľnosti článku 6 Dohovoru v jeho „civilnej časti“ na konanie pred ústavným súdom. V roku 2007 Súd vyhlásil v tomto prípade aj rozsudok.

V prípade *Stoll proti Švajčiarsku*, ktorý sa týkal porušenia článku 10 Dohovoru, konkrétne odsúdenia novinára v trestnom konaní za zverejnenie častí z utajovaného služobného dokumentu vypracovaného na diplomatickej úrovni, v ktorom Slovenská republika intervenovala ešte v roku 2006, vyhlásila veľká komora Súdu rozsudok v roku 2007.

Ešte v roku 2005 Slovenská republika intervenovala aj v prípade *Ramzy proti Holandsku*, ktorý sa týka zmeny konštantnej judikatúry Súdu vo veciach vyhostenia cudzincov podozrivých z účasti na príprave teroristických útokov. Rozsudok v tejto veci zatiaľ nebol vyhlásený.

Hlavným zmyslom takejto účasti na rozhodovacej činnosti Súdu je prispieť k riešeniu otázok, ktoré priamo vyvstávajú, resp. v budúcnosti môžu vyvstať v rámci konania o sťažnostiach proti Slovenskej republike, a zároveň poskytnúť Súdu viac informácií k prerokováanej problematike, ktoré môžu byť nápomocné pri posudzovaní veci.

IV. Závery

Aj v roku 2007 zástupkyňa priebežne plnila úlohy, ktoré pre Slovenskú republiku vyplývajú zo štatútu, z Rokovacieho poriadku Súdu a z príslušných uznesení vlády.

V kancelárii v roku 2007 pracovali okrem zástupkyne spoluzástupkyňa a ďalší 4 právnici, ktorí pomáhajú zástupkyňi pri plnení jej úloh.

Tak ako v predchádzajúcom období, aj v roku 2007 občania Slovenskej republiky podávali na Súd sťažnosti, ktoré najčastejšie súviseli s porušovaním článku 6 Dohovoru, ale čoraz viac sa vyskytujú aj porušenia iných článkov Dohovoru a jeho protokolov. Právne stanoviská vlády v prerokovávaných veciach vychádzali z konštantnej judikatúry Súdu k článkom Dohovoru a jeho protokolov, ktorých porušenie sťažovatelia namietali.

V snahe znížiť počet sťažností podávaných proti Slovenskej republike, minister na návrh zástupkyne informoval predsedov dotknutých súdov o rozsudkoch, v ktorých Súd v prípadoch týkajúcich sa Slovenskej republiky dospel k záveru o porušení niektorého z práv zaručených Dohovorom a jeho protokolmi. Užitočnými v tomto smere sa ukázali aj odborné semináre a prednášky organizované pracovníkmi kancelárie v spolupráci s Justičnou akadémiou, mimovládnymi organizáciami, Informačnou kanceláriou Rady Európy v Bratislave a Slovenskou advokátskou komorou pre sudcov všetkých stupňov súdov, prokurátorov všetkých stupňov prokuratúry a advokátov, uverejňovanie slovenských prekladov všetkých rozsudkov a vybraných rozhodnutí Súdu proti Slovenskej republike v časopise *Justičná revue* a pod.

Pozitívne je potrebné vnímať tú skutočnosť, že tak v rozhodnutiach ústavného súdu, ako aj všeobecných súdov sa čoraz častejšie objavujú odôvodnenia zlučiteľné s judikatúrou Súdu.

Zaujímavým v tomto ohľade je, že v niektorých prípadoch ústavný súd vykladá práva obsiahnuté v Dohovore extenzívnejšie ako samotný Súd. Ako príklad možno uviesť nálezy ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 6/02, III. ÚS 322/05 alebo III. ÚS 167/06, v ktorých tento orgán ochrany ústavnosti s odkazom na judikatúru Súdu k článku 5 ods. 1 Dohovoru dospel k záveru, že titulom pre držanie vo väzbe nemôže byť samotná skutočnosť, že bola podaná obžaloba, bez toho, aby o ďalšom trvaní väzby rozhodol konajúci súd ešte pred uplynutím lehoty, na ktorú bola väzba v prípravnom konaní naposledy predĺžená. Na rozdiel od toho v prípade *Pavlik proti Slovenskej republike*, v ktorom sa sťažovateľ okrem iného sťažoval na nezákonnosť väzby z dôvodu, že jeho väzba v období po 11. decembri 1999, dokedy bola v prípravnom konaní predĺžená, sa nezakladala na rozhodnutí súdu, ale na skutočnosti, že 10. decembra 1999 bola naňho podaná obžaloba, Súd dospel k záveru, že pozbavenie osobnej slobody sťažovateľa bolo v súlade s článkom 5 ods. 1 Dohovoru.

Aj v roku 2007 sa vo všeobecnosti preukázala účinnosť vnútroštátneho prostriedku nápravy v podobe sťažnosti podľa článku 127 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), v znení účinnom od 1. januára 2002, a to nielen v prípadoch namietaného porušenia práva na prerokovanie veci v primeranej lehote.

Na druhej strane je však potrebné uviesť, že aj v roku 2007 bolo vláde notifikované množstvo sťažností, v ktorých sťažovatelia namietali porušenie práva na prerokovanie veci v primeranej lehote, zaručeného článkom 6 Dohovoru, po tom, ako o porušení tohto práva už rozhodol ústavný súd v konaní podľa článku 127 ústavy. Dôvodom bola buď ich nespokojnosť s výškou primeraného finančného zadosťučinenia, ktorú im zároveň s konštatovaním porušenia ich práva ústavný súd priznal, alebo s tým, že ústavný súd im ho nepriznal, napríklad preto, že sa sami výrazne pričínili o dĺžku konania. Výška primeraného finančného zadosťučinenia priznávaného v tomto ohľade zo strany ústavného súdu vyvolávala aj v tomto roku v mnohých prípadoch otázku, či sťažovateľ vzhľadom na nápravu uskutočnenú na vnútroštátnej úrovni stratil postavenie poškodenej osoby. Vo viacerých rozsudkoch Súd dospel k záveru, že primerané finančné zadosťučinenie priznané ústavným súdom je príliš nízke a sťažovateľ môže aj naďalej oprávnené tvrdiť, že je „obeťou“ porušenia Dohovoru v zmysle jeho článku 34. Táto skutočnosť potom mala za následok ďalšie finančné záväzky, ktoré vznikli Slovenskej republike z rozsudkov Súdu. Vo viacerých prípadoch, v ktorých už ústavný súd rozhodol o porušení práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a priznal sťažovateľom primerané finančné zadosťučinenie, ktoré bolo vzhľadom na konštantnú judikatúru Súdu zjavne neprimerané, zástupkyňa pristupovala po vyjadrení

ministra k rokovaniam o zmieri. Dôvodom tohto postupu bola okrem iného snaha znížiť výšku nákladov a výdavkov sťažovateľov na konanie pred Súdom (keďže podľa v súčasnosti platného znenia Rokovacieho poriadku Súdu musí byť sťažovateľ po notifikácii sťažnosti dotknutej vláde zastúpený advokátom a musí komunikovať so Súdom v jednom z jeho úradných jazykov), predovšetkým ich náklady na právne zastupovanie a preklad stanovísk predkladaných v sporovom konaní do jedného z úradných jazykov Súdu, ktoré by Slovenská republika v prípade vyhlásenia rozsudku v jej neprospech musela sťažovateľom nahradiť z titulu trov konania (ako vplýva z vyššie uvedeného prehľadu rozsudkov, trovy konania sa v takýchto prípadoch pohybujú až do výšky cca 1 200 EUR). V prípade uzavretia zmieru tieto náklady na sporové konanie odpadajú a už vzniknuté náklady sú započítané v dohodnutej sume. Ak sťažovatelia v prípadoch tohto typu zmier odmietli, zástupkyňa z vyššie uvedených dôvodov po predchádzajúcom vyjadrení ministra pristupovala k možnosti ukončenia prípadu na základe jednostrannej deklarácie vlády.

Viac znepokojujúcou je však tá skutočnosť, že vzhľadom na neustály relatívne vysoký počet sťažností na prietahy v konaní bola kancelária zástupcu v rámci v rámci bilaterálnych rokovaní týkajúcich sa výkonu rozsudkov vydaných proti Slovenskej republike zo strany pracovníkov sekretariátu RE opakovane upozornená, že v súvislosti s prípadmi týkajúcimi sa porušenia práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa článku 6 Dohovoru je potrebné, aby Slovenská republika zrealizovala všeobecné opatrenia, ktoré odstránia príčiny porušovania tohto práva, ku ktorému v Slovenskej republike systematicky dochádza. Pracovníci sekretariátu RE vyjadrili názor, že hoci záverečnou rezolúciou *ResDH(2005)67*, ktorá sa týkala prípadu *Jóri* a ďalších 18 prípadov proti Slovenskej republike VM RE konštatoval, že zavedenie niektorých legislatívnych opatrení (novely Občianskeho súdneho poriadku, zákona o konkurze a vyrovnaní, zákona o súdoch a sudcoch a prijatie zákona o vyšších súdnych úradníkoch) je dostatočným opatrením v tomto ohľade, následne sa pred VM RE ocitli ďalšie rozsudky proti Slovenskej republike, v ktorých Súd dospel k záveru o porušení vyššie uvedeného práva. Na základe týchto rozsudkov VM RE dospel k záveru, že uskutočnené opatrenia dostatočnými nie sú. Pracovníci sekretariátu RE pritom konštatovali, že v súvislosti s neustálym relatívne vysokým počtom sťažností na prietahy v konaní v Slovenskej republike by bolo vhodné zaviesť na vnútroštátnej úrovni aj ďalšie opatrenia všeobecného charakteru, pričom vyslovili záver, že zvažované opatrenie zvýšiť jednorazovo počet sudcov v Slovenskej republike by bolo zo strany VM RE považované za také všeobecné opatrenie, ktoré by mohlo vo výraznej miere prispieť k riešeniu problému prietahov v súdnych konaniach. Na uvedené skutočnosti bolo čiastočne poukazované už v správe za rok 2006. VM RE zároveň od Slovenskej republiky očakáva, že ústavný súd zosúladí svoju rozhodovaciu činnosť s judikatúrou Súdu a bude posudzovať celkovú dĺžku konania prebiehajúceho na viacerých stupňoch (samozrejme viazaný petitom ústavnej sťažnosti), ako aj priznávať primerané finančné zadosťučinenie vo výške, ktorá nie je vzhľadom na konštantnú judikatúru Súdu zjavne neprimeraná.

Pokiaľ ide o prípady porušení iných článkov Dohovoru, zaujímavá je skutočnosť, že vo viacerých prípadoch malo skonštatované porušenie pôvod v aplikácii právnej úpravy, ktorá bola v rozpore s právami obsiahnutými v Dohovore, prípadne s právami obsiahnutými v ústave. Ako príklad možno uviesť prípad *Berecová proti Slovenskej republike*, v ktorom Súd skonštatoval porušenie článku 8 Dohovoru, zaručujúceho právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života, z dôvodu, že zásah do práva sťažovateľky na rešpektovanie rodinného života nebol „v súlade so zákonom“, a to z dôvodu, že jej deti boli v rozpore s článkom 41 ods. 4 ústavy predbežnými opatreniami správneho orgánu umiestnené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov do doby, kým vo veci právoplatne

nerozhodne súd. Podľa uvedeného článku ústavy však práva rodičov možno obmedziť a maloleté deti možno od rodičov odlúčiť proti vôli rodičov len rozhodnutím súdu. Okresný úrad vydal predbežné opatrenia na základe v tom čase účinných ustanovení zákona č. 94/1963 Zb. o rodine a zákona č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci (tieto ustanovenia stratili účinnosť 1. apríla 2002 a 1. februára 2004 po náleze ústavného súdu o ich nesúlade s ústavou). Súd poukázal na článok 152 ods. 4 ústavy, podľa ktorého výklad a uplatňovanie zákonov musí byť v súlade s ústavou, ktorá je v Slovenskej republike základným prameňom práva a s ktorou musia byť ostatné právne predpisy v súlade. Súd bol preto presvedčený, že predmetný zásah štátnych orgánov nebol „v súlade so zákonom“, ako to vyžaduje článok 8 ods. 2 Dohovoru. Okrajovo možno spomenúť aj prípad *Kanala proti Slovenskej republike*, v ktorom Súd skonštatoval porušenie práva na pokojné užívanie majetku, zaručeného článkom 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru, z dôvodu, že časť nehnuteľnosti vo vlastníctve sťažovateľa bola v exekučnom konaní predaná za podstatne nižšiu cenu, ako bola jej trhovú hodnotu. Exekučný poriadok totiž umožňoval spoluvlastníkovi tejto nehnuteľnosti prednostne získať podiel sťažovateľa za úradnú cenu určenú na základe cenového predpisu. Podľa názoru Súdu tým sťažovateľ prišiel o šancu, aby bol jeho podiel na nehnuteľnosti na dražbe predaný za trhovú cenu, čím by došlo k splateniu jeho dlhov vo väčšej miere. Súd sa domnieval, že dosiahnutie spravodlivej rovnováhy medzi protichodnými záujmami vyžadovalo, aby sťažovateľovi bola bývala daná možnosť predat' majetok za cenu zodpovedajúcu jeho trhovej hodnote. Vzhľadom na uvedené sa javí vhodným podotknúť, že v štádiu prípravy návrhov zákonov by bolo potrebné venovať zvýšenú pozornosť aj ich súladu s ústavou a so zárukami Dohovoru.

V tejto súvislosti je potrebné poukázať na to, že v roku 2007 bol vyhlásený aj rozsudok, ktorý môže mať na vnútroštátnej úrovni ďalekosiahle následky. Ide o prípad *Urbárska obec Trenčianske Biskupice proti Slovenskej republike*, ktorý sa týka pozemkových úprav podľa zákona č. 64/1997 Z. z. o užívaní pozemkov v zriadených záhradkových osadách a vyporiadaní vlastníctva k nim (ďalej len „zákon č. 64/1997 Z. z.“), prijatého za účelom úpravy vzťahov k pôde, na ktorej boli zriadené záhradkové osady. Súd v tomto prípade rozhodol, že Slovenská republika porušila právo sťažujúceho sa pozemkového spoločenstva na pokojné užívanie majetku, chránené článkom 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru, a to tak pokiaľ ide o prevod pozemkov patriacich pôvodne sťažujúcemu sa spoločenstvu na členov záhradkárskej organizácie, ktorý bol výsledkom konania o pozemkových úpravách, ako aj pokiaľ ide o zákonom zriadený nájom pôdy sťažujúceho sa spoločenstva za podmienok stanovených v príslušných ustanoveniach tohto zákona, ktorý predchádzal tomuto prevodu. V rozsudku Súd aplikoval článok 46 Dohovoru a konštatoval, že ním zistené porušenia Dohovoru majú pôvod v aplikácii právnej úpravy na určitú kategóriu obyvateľov. Keďže pred ním prebieha konanie o viacerých ďalších sťažnostiach týkajúcich sa rovnakého problému, bol toho názoru, že tento problém má systémový charakter, z čoho vyplýva, že v rámci výkonu tohto rozsudku bude potrebné uskutočniť na vnútroštátnej úrovni všeobecné opatrenia. Tieto by podľa neho mali spočívať v tom, že štát odstráni všetky prekážky toho, aby sa nájom pôdy v záhradkových osadách realizoval za podmienok, ktoré berú do úvahy skutočnú cenu pôdy a súčasné trhové podmienky v dotknutej lokalite a ďalej odstráni všetky prekážky toho, aby sa za prevod vlastníckeho práva k takýmto pozemkom poskytovala náhrada, ktorej výška bude v primeranom vzťahu k trhovej cene pôvodných pozemkov ku dňu prevodu. Slovenská republika požiadala o predloženie tohto prípadu veľkej komore Súdu na opätovné preskúmanie, v dôsledku čoho rozsudok zatiaľ nenadobudol právoplatnosť. Pokiaľ však jej žiadosti vyhovie, nebude a rozsudok sa stane právoplatným, bude potrebné v rámci jeho výkonu prijať všeobecné opatrenia legislatívneho charakteru. Situácia je o to závažnejšia, že tento problém sa týka niekoľkých stoviek záhradkových osád v Slovenskej republike.